

ЖЕНСКО СДРУЖЕНИЕ „ЕКАТЕРИНА КАРАВЕЛОВА“

гр.Силистра, п.к.283, тел/факс: 086 820 487

e-mail: ceta@mail.bg; www.ekaravelova.org

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

ДОКЛАД ЗА МОНИТОРИНГ

ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РЕГИОН СИЛИСТРА

ПЕРИОД: 01.01.2017 г. – 31.12.2017 г.

СЪКРАЩЕНИЯ:

ЗЗДН – ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ

ППЗЗДН – ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ

ЗМВР – ЗАКОН ЗА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЗЗД – ЗАКОН ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

ЕРСПДН – ЕКСПЕРТЕН РЕГИОНАЛЕН СЪВЕТ ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ

ОД НА МВР – ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ДСП – ДИРЕКЦИЯ СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

ОЗД – ОТДЕЛ ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

РП – РАЙОННА ПРОКУРАТУРА

РС – РАЙОНЕН СЪД

АС – ОКРЪЖЕН СЪД

ОП – ОКРЪЖНА ПРОКУРАТУРА

АК – АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ

КЦ – КРИЗИСЕН ЦЕНТЪР

ЦКПДН – ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ

ДН – ДОМАШНО НАСИЛИЕ

СУ – СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ	- СТР.4
II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ДОКЛАДА В СЪОТВЕТСТВИЕ С НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА	- СТР.5
III. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕРКИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА БОРБА И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ ЗА 2017г.	- СТР.5
IV. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ	- СТР.9
V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	- СТР.41

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен на базата на извършено проучване по прилагане на ЗЗДН сред институции на територията на област Силистра, в изпълнение на чл. 6, ал. 7, т. 1, буква „в“ от Закона за защита от домашно насилие и Националната програма за превенция и защита от домашното насилие за 2017г.

Националната програма за превенция и защита от домашното насилие за 2017-2018г., утвърдена от Правителството на Република България, има за цел изграждането на институционални механизми за координиране и мониторинг на дейностите по превенция и защита от домашното насилие, повишаване чувствителността на обществото към този проблем, както и на капацитета на професионалистите и институциите, отговорни за прилагането на мерките по превенция и защита. Предвидените в програмата мерки са групирани, според заложените цели – превенция, обучение и квалификация, защита, възстановяване и реинтеграция на пострадалите от домашно насилие, работа с извършители, институционални, организационни и законодателни мерки. Изпълнението на програмата предполага приемането на координационен механизъм за взаимодействие от отговорните институции и техните партньори при случаи на домашно насилие, изготвяне и разпространяване на добри практики и инициативи и улесняване на достъпа до информация за пострадалите, повишаване на уменията и квалификацията на социалните работници, служителите на МВР и магистратите за работа по случаи на домашно насилие, осигуряване на подкрепа на пострадалите чрез предоставяне на социални услуги.

През 2016г. Правителството на България подписа Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жените и домашното насилие. Конвенцията е първият инструмент в Европа, с който се създава цялостна правна рамка за защита - конкретно на жените и момичетата, от всички форми на насилие и за предотвратяване, преследване и премахване на насилието над тях, включително домашното насилие. През 2017г. Конвенцията бе внесена в Народното събрание за ратифициране, като една от мерките в одобрения национален план. Този акт предизвика бурни политически и обществени дискусии. Поведоха се кампании срещу присъединяването към Конвенцията и нейната ратификация не се състоя. Въпреки това, към момента се подготвят нормативни изменения в Наказателния кодекс в областта на защитата на жертвите от домашно насилие, както и на отделни състави на престъпления, свързани с насилие, основано на пола.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ДОКЛАДА

Настоящият доклад има за **цел** да проследи приложението на националното законодателство на територията на Регион Силистра при работа по случаи на домашно насилие и изпълнение на Националната програма за превенция и защита от домашно насилие за 2017 година.

Задачата на доклада е, на база проведено изследване сред организации и институции, да формира изводи и препоръки за подобряване на междуинституционалното сътрудничество при работа по проблема «домашно насилие» и предложения за оптимизиране на законодателството.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕРКИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА - 2017 – 2018г., В РЕГИОН СИЛИСТРА

РАЗДЕЛ I. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРКИ

Цел: Изграждане на институционални механизми за координиране и мониторинг на дейностите по превенция и защита от домашното насилие (ДН)

* През юли 2014г. в област Силистра бе учреден първият в страната Експертен регионален съвет по проблемите на домашното насилие /ЕРСПДН/. Дейността на ЕРСДН в своята същност представлява изграждане на междуинституционален механизъм за координиране и мониторинг на дейностите по превенция и защита от домашното насилие и е насочена към постигане на стандартизиран подход в тази насока.

* Реализиране на мониторинг по прилагане на ЗЗДН през 2014г., 2015г. и 2016г.

* През 2017г. по инициатива на Фондация „Асоциация Анимус“ в рамките на проект “Изработване на Национален механизъм за насочване и стандарти за идентификация, защита и подкрепа на жени, жертви на домашно насилие”, бе изработен Координационен механизъм за помощ и подкрепа на пострадали от домашно насилие от Междуведомствена работна група, включваща министъра на вътрешните работи, министъра на труда и социалната политика, министъра на правосъдието, министъра на образованието и науката, министъра на младежта и спорта, министъра на здравеопазването, председателя на Държавната агенция за закрила на детето и изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане. Разработеният координационен механизъм бе представен пред ЕРСДН в Силистра през април 2017г.

* Сключени споразумения за сътрудничество между доставчик на услуги в подкрепа на пострадали и работа с извършители и ОД на МВР, РС – Силистра, РС – Тутракан, Областна администрация, МБАЛ – Силистра.

* Сключени през 2017г. споразумения за сътрудничество между доставчик на услуги в подкрепа на пострадали и работа с извършители и РУО, ПЗГ «Добруджа», СУ «Н.Й.Вапцаров» и СУ «Йордан Йовков» - Тутракан.

РАЗДЕЛ II. ПРЕВЕНЦИЯ

Цел: Повишаване информираността и чувствителността на обществото по проблемите на домашното насилие

	2017
Медийни съобщения и информационни материали	<p>Медийни публикации в регионални вестници - 2 бр. Медийни публикации в електронни медии – 23 бр. Радио-излъчвания в регионалното радио «Мелодия» - 10 бр. Публикации в Интернет-страницата на ЖС «Екатерина Каравелова» www.ekaravelova.org Публикации в Интернет-страницата на Областна администрация Разработена и разпространена програма за ранна превенция „Скрити пред очите ни“. Програмата е публикувана в интернет-страницата www.ekaravelova.org Изготвяне и разпространение на мониторингов доклад по приложението на ЗЗДН. Същият е публикуван в интернет -страницата www.ekaravelova.org</p>
Информационни кампании, допринасящи за промените на обществените нагласи към домашното насилие	<p>Реализиране на инициативата „Заедно по – добри“ за 7 – ма поредна година Проведен „Ден на отворените врати“ в Център за консултиране и превенция от домашно насилие Радиокампания по темата „домашно насилие“ Провеждане на пресконференция в партньорство с Областна администрация Провеждане на междуинституционална среща по инициатива на областния управител за представяне на добра практика – Център „Вселена“, гр. Бургас</p>
Превенция	<p>Провеждане на едnodневно обучение с директори на училища, учители и педагогически съветници за запознаване с изготвената програма за ранна превенция и необходимостта от приложението ѝ в училищата Провеждане на 11 интерактивни урока за приложение на програмата за ранна превенция в 3 училища от регион Силистра, с участието на 159 деца Сключване на споразумения за партньорство между ЖС «Екатерина Каравелова» и Регионалното управление по «Образование», СУ «Н.Й.Вапцаров»-</p>

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

	Силистра, ПЗГ «Добруджа»-Силистра и СУ «Йордан Йовков»- Тутракан
Социални мрежи - Поддържа се страница в социалната мрежа „Фейсбук“ /Екатерина Каравелова/, в която периодично се публикува информация за дейности на територията на региона, насочени към борба и превенция с домашното насилие, информация за национални и местни кампании по темата и други.	

РАЗДЕЛ III. ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Цел: Повишаване капацитета на професионалисти и представители на институциите, отговорни за прилагане на мерките по превенция и защита от домашно насилие	
	2017
Разработване и разпространени е на наръчници	Разработена, отпечатана и разпространена програма за работа с подрастващи «Скрити пред очите ни», насочена към развитие на знания, нагласи, убеждения и ценности за ранна превенция и защита от домашно насилие
Обучения Семинари Работни срещи	Проведен семинар с учители и педагогически съветници за представяне и внедряване в училищата на програма за работа с подрастващи „Скрити пред очите ни“ Проведена среща на ЕРСПДН, в рамките на която е представен Координационен механизъм за помощ и подкрепа на пострадали от домашно насилие, разработен от междуведомствена група

РАЗДЕЛ IV. ЗАЩИТА, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ/РАБОТА С ИЗВЪРШИТЕЛИТЕ

Цел: Осигуряване на качествена защита на пострадалите лица и услуги за пострадалите и извършителите на домашно насилие	
1. Услуги за подкрепа на жертвите на домашно насилие и насилие, основано по полов признак	
ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ	2017
Включени в програми по чл. 5, ал. 1, т. 6 от ЗЗДН	42 лица , от които: 32 насочени от РУП 1 насочено от националната линия 11800

	3 насочени от познати 6 самозаявили се
Включени в специализирани програми по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН	15 лица , от които: 14 по силата на съдебна заповед на РС – Силистра /5 от регистрираните случаи са на основа съдебни заповеди от 2016 г., но работата с тях е продължила и през 2017г. до приключване на програмата/ 1 по силата на съдебна заповед на РС – Тутракан
КРИЗИСЕН ЦЕНТЪР Силистра	2017
Услугата включва оказване на индивидуална подкрепа, задоволяване на ежедневни потребности, правна, социално-психологическа помощ и др. , в зависимост от конкретиката на случая	50 лица , от които: 10 краткосрочно (без заповед/направление) 40 със заповед/ направление
ПРЕХОДНА КЪЩА „РЕЗИЛИАНС“	2017
Къщата е с капацитет 6 места. В нея се настаняват лица и деца, които след напускане на КЦ нямат възможност за връщане в семейството	2 лица настанени в Преходна къща «Резилианс»
<p>2. Други</p> <p>По инициатива на областния управител в края на м. ноември 2017г. е проведен първият по рода си семинар, с участието на представители на над 30 регионални институции от областта, включително от общинските администрации, в рамките на който е представена дейността на Център за подкрепа на жертви на сексуално насилие „Вселена“- град Бургас. В този формат е обсъдена възможността за взаимстване на добрата практика и приложението ѝ в област Силистра.</p>	

РАЗДЕЛ V. ЗАКОНОДАТЕЛНИ МЕРКИ

Цел: Усъвършенстване на законодателството в областта на защита от домашно насилие и социалната подкрепа на пострадалите и синхронизирането му с европейски законодателни практики

През 2017г. е изготвен мониторингов доклад за приложението на ЗЗДН през 2016г., на база на който са наложени изводи и препоръки, включително и по промени в законодателството, насочено към регулиране

на проблема «домашно насилие».

РАЗДЕЛ VI. КОНТРОЛ И ОЦЕНКА

Цел: Изработване на механизми за мониторинг и оценка на резултатите от прилаганата политика по превенция и защита от домашно насилие

Една от задачите на ЕРСПДН е извършването на контрол и мониторинг по прилагане на ЗЗДН на територията на регион Силистра и изготвяне на ежегодни доклади с препоръки за усъвършенстване на политиките по превенция и защита от домашно насилие.

РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБИРАНЕ НА СТАТИСТИЧЕСКАТА ИНФОРМАЦИЯ:

А) ОБЩИНИ

Забележка: Община Кайнарджа не е предоставила отговор на анкетата.

1. Обръщали ли са се жертви на домашно насилие за подкрепа към общината през 2017 година? Ако «да» – каква подкрепа са искали? Моля, опишете:

• Насочване към социална услуга/брой случаи и вид на услугата/:

ОБЩИНА	2017г.
Община Алфатар	3 лица, насочени към Кризисен център 5 лица, насочени към Център за консултиране и превенция от домашно насилие
Община Главиница	0
Община Дулово	0
Община Силистра	1 лице, насочено към Кризисен център
Община Ситово	
Община Тутракан	0

Коментар: Тенденцията се запазва през годините на провеждане на ежегоден мониторинг /2014, 2015 и 2016г./. Пострадалите рядко търсят подкрепа от общините.

Най-разпознаваема от пострадалите като институция, която може да ги подкрепи, е Община Алфатар. През четирите години тя подава информация за потърсена подкрепа, по повод съдействие за адекватна услуга – насочване към ЦКПДН и КЦ. Община Силистра също предоставя информация за насочване на пострадали към услуги в съответствие с потребността им.

- **Осигуряване на общинско жилище /брой случаи/:**

ОБЩИНА	2017г.
Община Алфатар	1
Община Главиница	0
Община Дулово	0
Община Силистра	1 случай – настаняване на майка с 3 деца
Община Ситово	0
Община Тутракан	0

Коментар: През 2017г. само общините Силистра и Алфатар са подкрепили пострадали от домашно насилие, чрез предоставяне на общинско жилище.

- **Друго /моля, опишете/** - няма посочен отговор от нито една община

2. В колко от случаите на домашно насилие е имало свидетел/жертва:

- **Малолетен /до 14г. - брой случаи/:**

ОБЩИНА	2017г.
Община Алфатар	1
Община Главиница	0
Община Дулово	0
Община Силистра	0
Община Ситово	0
Община Тутракан	0

- **Непълнолетен /14-18г.-брой случаи/:**

ОБЩИНА	2017г.
Община Алфатар	0
Община Главиница	0
Община Дулово	0
Община Силистра	0
Община Ситово	0
Община Тутракан	0

• **Лице с увреждане /брой случаи/:**

ОБЩИНА	2017г.
Община Алфатар	0
Община Главиница	0
Община Дулово	0
Община Силистра	0
Община Ситово	0
Община Тутракан	0

• **Лице под запрещение /брой случаи/:**

ОБЩИНА	2017г.
Община Алфатар	0
Община Главиница	0
Община Дулово	0
Община Силистра	0
Община Ситово	0
Община Тутракан	0

Коментар: Само на териториите на община Алфатар има регистриран случай на жертви/свидетели на домашно насилие от уязвими групи/.

3. В колко от случаите по т. 2 от настоящата анкета е сигнализирана ДСП?

ОБЩИНА	2017г.
Община Алфатар	1
Община Главиница	0
Община Дулово	0
Община Силистра	0
Община Ситово	0
Община Тутракан	0

Коментар: Дирекциите «Социално подпомагане» пряко са ангажирани с подкрепата на тези групи и се очаква случаите на лица в риск да са насочвани по компетентност.

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

4. Ползват ли се жертвите на домашно насилие с приоритет при класиране за общински жилища?

Коментар: Община Алфатар има политика за подкрепа на пострадали от домашно насилие, чрез предоставяне на общински жилища, с приоритет при класиране. За изследвания период 1 лице е получило общинско жилище, с приоритет по посочения признак.

За изследвания период Община Главиница не е предоставяла общинско жилище на пострадали от домашно насилие. Може да се приеме обаче, че общината има такава политика, предвид посочените отговори при предходни изследвания.

Община Дулово сочи, че за изследвания период не са подавани молби за общински жилища от страна на пострадали от домашно насилие. Няма категоричен отговор за нарочна политика в приоритетно класиране на пострадали.

Община Силистра сочи, че към момента в общинската *Наредба за условията и реда за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища*, няма изричен текст, който да гарантира приоритет при предоставянето на жилища на пострадали от домашно насилие. Такъв, обаче, се предвижда при следваща актуализация на наредбата.

5. Имате ли общината политика за подкрепа на пострадали от домашно насилие?

• ако отговорът е «да» – моля, посочете в какво се състои тя:

Община Алфатар има политика за подкрепа на пострадали от домашно насилие, чрез предоставяне на общински жилища, с приоритет при класиране и чрез насочване към специализирани услуги за пострадали.

Община Главиница дава информация, че консултират пострадалите и ги насочват към други институции. Предвид статистическата информация, подадена от общината, която сочи, че през 2017г. към нея не са се обръщали пострадали, тази политика не е прилагана в рамките на изследвания период.

Община Дулово има практика за насочване на пострадали към услугите на Център за обществена подкрепа. Предвид обстоятелството, че този вид центрове работят приоритетно с деца в риск, те не биха могли да обхванат групата пълнолетни лица, нуждаещи се от подкрепа в случай на домашно насилие.

Община Силистра не дава отговор на този въпрос, но предвид отговорите на предишни въпроси, може да се приеме, че макар и неформално, такава политика се прилага – чрез насочване на лицата към услуги и предвиждане на промени в Наредбата, касаеща предоставянето на общински жилища приоритетно на пострадали от домашно насилие.

• ако отговорът е «не» – моля, посочете какви са причините:

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

Коментар: Общините Тутракан и Ситово нямат политики за подкрепа на пострадали от домашно насилие и не дават данни за случаи на пострадали, които да са потърсили подкрепа от общините. Тази тенденция е от 2014г., когато за първи път е проведен мониторинг по приложението на закона на територията на област Силистра.

6. Споделете срещани трудности при подпомагане на жертви на домашно насилие и направите препоръки за тяхното преодоляване.

Нито една от общините не е посочила срещани трудности и не е направила препоръки.

Изводи:

През 2017г. се наблюдава промяна на политиките на община Алфатар, насочена към подкрепа на пострадали.

Обнадеждаващо е решението на община Силистра да извърши промени в *Наредба за условията и реда за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища*, чрез изричен текст, който да гарантира приоритет при предоставянето на жилища на пострадали от домашно насилие.

Препоръка:

В чл.4, ал.1 и 2 на Правилника за прилагане на Закона за защита от домашно насилие се предвижда, че институциите, включително и общините, си взаимодействат за извършване на съвместни действия при защита от домашно насилие. Общините е препоръчително да имат изработена политика за подпомагане на жертви на домашно насилие, а именно – процедура за насочване към адекватни услуги, приоритетно осигуряване на общинско жилище, подпомагане с еднократни финансови средства и др.

Б) ДИРЕКЦИИ СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Забележка: Събраната информация е от Дирекциите «Социално подпомагане» Силистра, Дулово и Тутракан. Д»СП» Алфатар не е предоставила отговор на анкетата.

1. Води ли се в Д»СП» регистър на лицата по чл. 8, т. 4 от Закона за защита от домашно насилие /ЗЗДН/? Ако «да» – какъв е броят на регистрираните случаи за изследвания период? Моля, опишете:

Нито една Дирекция «Социално подпомагане» в областта не води такъв нарочен регистър.

- лица под 14-годишна възраст:

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

Дирекциите «Социално подпомагане» от област Силистра нямат регистрирани такива случаи за изследвания период.

- непълнолетни лица /под 18г./:

Няма регистрирани такива случаи за изследвания период.

- лица, поставени под запрещение:

Няма регистрирани такива случаи за изследвания период.

- лица с увреждания:

Няма регистрирани такива случаи за изследвания период.

Коментар: Нито една Дирекция «Социално подпомагане» в областта не посочва, че през 2017г. е регистрирала случаи на домашно насилие над деца, лица с увреждания и лица, поставени под запрещение. Реално такива случаи са насочвани към социални услуги, но те не се отчитат, поради липсата на нарочен регистър.

2. Поддържа ли се в Д»СП» информация по чл. 4, ал. 3, т. 3 от Правилника за прилагане на Закона за защита от домашно насилие /за изпълнение на наложените мерки по чл.5, ал.1, т.4 и 6 от ЗЗДН/?

Д»СП»–Силистра дава информация, че през 2017г. поддържа информация по чл. 4, ал. 3, т. 3 от ППЗЗДН, което показва промяна в сравнение с предходни изследвани периоди.

Д»СП» Тутракан и Дулово сочат отрицателен отговор на въпроса.

- по чл. 5, ал. 1, т. 4 от ЗЗДН

Д»СП»	2017
Д»СП» Дулово	0
Д»СП» Силистра	3
Д»СП» Тутракан	0

- по чл. 5, ал. 1, т. 6 от ЗЗДН

Д»СП»	2017
Д»СП» Дулово	0
Д»СП» Силистра	0
Д»СП» Тутракан	0

Коментар:

Д»СП»–Силистра дава информация, че през 2017г. поддържа информация по чл. 4, ал. 3, т. 3 от ППЗЗДН, което показва промяна в сравнение с предходни изследвани периоди.

Д»СП» Тутракан и Дулово сочат отрицателен отговор на въпроса.

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

Възможен и логичен е изводът, че подадената информация е некоректна, предвид практиката на Районните съдилища, които при случаи на дете обект и/или свидетел на домашно насилие, задължително изискват доклад по случая.

3. Брой образувани съдебни производства по молба на Д»СП» в съответствие с чл. 8, т. 4 от ЗЗДН:

ДСП	2017
Д»СП» Дулово	0
Д»СП» Силистра	0
Д»СП» Тутракан	0

Коментар: Не е иницирано производство от Дирекциите «Социално подпомагане» на територията на Област Силистра.

4. Брой издадени съдебни актове по т.3 от настоящата анкета, от които:

- заповеди за незабавна защита
- заповеди за защита
- други /напр. решение за прекратяване на производството – моля, опишете/

Коментар: Предвид отговора на въпрос 3, следват и отрицателните отговори от Дирекциите «Социално подпомагане» по този въпрос.

5. В колко от регистрираните случаи има данни за пряка и непосредствена опасност за живота и здравето на лицето, обект на насилие?

Коментар: Предвид отговора на въпрос 3, следват и отрицателните отговори от Дирекциите «Социално подпомагане» по този въпрос. Нито една от анкетираните Дирекции не е ползвала правомощията си по Закона за защита от домашно насилие.

6. В колко от регистрираните случаи е задействан координационният механизъм за защита на деца, жертви на ДН?

Д»СП»	2017
Д»СП» Дулово	1
Д»СП» Силистра	1
Д»СП» Тутракан	0

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

Коментар: За 2017г. в Д»СП»–Силистра и Дулово е задействан координационният механизъм за защита на деца в риск от домашно насилие в общо 2 случая.

Налага се изводът, че не се използват възможностите на Закона за защита от домашно насилие.

7. При подпомагането на жертви на домашно насилие сътрудничите ли си с други организации и институции? Ако «да» – кои са те?

Д»СП»	2017
Д»СП» Дулово	Да – доставчици на социални услуги в общността, съд, прокуратура, РУ на МВР, съдебен лекар
Д»СП» Силистра	Да - Кризисен център и Център за обществена подкрепа
Д»СП» Тутракан	Не - за изследвания период не са подпомагани пострадали, съответно – няма сътрудничество с други организации/институции

Коментар: От отговорите на Д»СП»–Силистра и Дулово е видно, че има сътрудничество със свързани институции/организации. Предвид отговори на предходни въпроси, може да се предположи, че Дирекциите насочват пострадали от домашно насилие към необходими за всеки конкретен случай институции/организации, без това насочване да е формализирано /напр. чрез издаване на направление и/или отбелязване на случая в специален регистър/.

При предоставяне на социални услуги в ЦОП и КЦ, малолетните и непълнолетните се насочват с направления. Във всички останали случаи се кореспондира чрез писма, съобразно изискванията по Координационния механизъм за деца. Всички случаи се водят в задължителните регистри по ЗЗДт.

8. В колко от регистрираните случаи на домашно насилие сте насочили лица, обект на насилие, към програми за възстановяване, в съответствие с чл. 5, ал. 1, т. 6 от ЗЗДН?

Няма насочване от Д»СП» към програми за възстановяване през изследвания период.

9. Необходимо ли е провеждане на обучения и/или срещи по темата «домашно насилие» със социални работници от Д»СП»? Ако «да» – по кои теми и под каква форма /напр. работни срещи при необходимост; периодични обучения по прилагане на ЗЗДН; обмяна на опит и др./?

Д»СП»	2017
Д»СП» Дулово	Да – работни срещи при необходимост, периодични обучения по прилагането на ЗЗДН, обмяна на опит
Д»СП» Силистра	Да – под формата на работни срещи и обмяна на опит
Д»СП» Тутракан	При необходимост се провеждат работни срещи по темата «домашно насилие» със социалните работници от Дирекциите

Коментар: Видно от отговорите е, че съществува необходимост от работни срещи и обмяна на опит със социалните служби на територията на регион Силистра.

10. Съществува ли необходимост от провеждането на супервизии за социалните работници от Д»СП» пряко работещи с жертви на домашно насилие? Ако «да» – през какъв период от време?

Д»СП»	2017
Д»СП» Дулово	Да – на 6 месеца
Д»СП» Силистра	Да – веднъж годишно
Д»СП» Тутракан	На този етап не е необходимо провеждането на супервизии

Коментар: Дирекциите «Социално подпомагане» отчитат необходимостта от провеждането на супервизии на социалните работници, предвид факта, че те са една от професиите в риск от Синдрома на професионалното прегаряне.

Споделете срещани трудности при подпомагане на жертви на домашно насилие и направите препоръки за тяхното преодоляване /напр. законодателни промени, координирано сътрудничество с институции/организации по конкретни случаи и т.н./.

Единствено Д»СП»–Дулово споделя за случай през 2017г., касаещ домашно насилие от страна на баща над майка, реализиран пред петте им деца. Преди сезирането на Д»СП», майката е внесла молба за незабавна защита в РС–Дулово и е подала жалба в Районното управление. Съдът е издал заповед за незабавна защита. След сезиране на Д»СП» е свикан

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

координационен механизъм за работа с деца, жертви на насилие. Предвид риска е предложено на майката настаняване в Кризисен център, заедно с децата. Същата отказва и се настанява временно в дома на свои роднини в друго населено място. С пострадалите е стартирана работа по преодоляване на травмата в Център за обществена подкрепа-Дулово. Известен период след извеждане на бащата от съвместно обитаваното жилище, майката и децата се връщат в родния си дом. Два месеца по – късно и независимо от ограничението, наложено по съдебен ред, бащата – извършителят влиза в семейното жилище и опира нож в гърлото на най – малкото дете в семейството, с цел да застави майката да оттегли жалбата си срещу него. По-голямо дете от семейството успява да уведоми кмета на селото, живеещ в непосредствена близост. Той веднага сезира полицията и извършителят бива задържан.

Предвид цитирания случай Д»СП»-Дулово прави предложение за законодателни промени в насока незабавно изселване на извършителите /в друга община/ и задължително включване в програми за коригиране на поведението и овладяване на агресията. При повторно прилагане на насилие, предложението на Д»СП» е да се налага ефективна присъда /не заради незначителното на съдебния акт, а заради вредите – емоционални, психически и физически, спрямо пострадалите и съответно – спрямо цялото общество/.

Изводи:

Анкетираните дирекции «Социално подпомагане»:

- ❖ Не водят регистър и не подават информация за инициентирано производство, в съответствие с чл.8, т.4 от ЗЗДН, когато пострадалото лице е непълнолетно, поставено под запрещение или лице с увреждане;
- ❖ Не поддържат информация за приложена мярка за временно определяне местоживееене на детето при пострадалия родител, нито за лица, насочени към програми за възстановяване;
- ❖ Д»СП»-Дулово сочи трудности във връзка с изпълнението на наложени мерки за закрила.
- ❖ Дирекциите «Социално подпомагане» не прилагат правомощията си по Закона за защита от домашно насилие. Приоритетно те работят по Закона за закрила на детето, Координационния механизъм в случаи на деца, жертва на насилие и Закон за интеграция на хората с увреждания.

Препоръки:

В случаите, когато пострадалите са лица до 14 години, лица поставени под запрещение или лица с увреждане, т.е. представители на рискови групи, които не биха могли сами да защитят своите права и интереси, е препоръчително Дирекциите «Социално подпомагане» да използват правомощията си по чл. 8, т. 4 от ЗЗДН.

За постигане на ефективност и добра координация при подпомагане на пострадалите всяка Д»СП» е необходимо да прилага чл. 9. от ППЗЗДН,

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

който вменява задължението за проследяване изпълнението на заповедта за защита, когато с нея са наложени мерки по чл. 5, ал. 1, т. 4 и 6 от закона, в защита на непълнолетни, поставени под запрещение и на лица с увреждания, а именно:

- да поддържа информация за лицата, на които са наложени мерките по чл. 5, ал. 1, т. 4 и 6 от закона (създаване на специален регистър);
- да извършва периодични проверки за изпълнението на наложените мерки и на всеки сигнал за неизпълнение на мерките (т.е. в Д»СП» е необходимо да постъпва информация за наложените мерки);
- да уведомява настойниците и попечителите в случаите, когато в програмите са включени непълнолетни, поставени под запрещение или лица с увреждания;
- да изисква периодична информация от юридическото лице, което изпълнява програма за възстановяване на пострадалите лица.

В) РАЙОННИ СЪДИЛИЩА

- **Брой образувани производства по ЗЗДН:**

	2017
РС Дулово	10
РС Силистра	28
РС Тутракан	2

- **Брой прекратени производства, причини:**

- **Поради оттегляне на иска от ищеца:**

	2017
РС Дулово	4
РС Силистра	7
РС Тутракан	2

- **Поради споразумение между страните /такова основание за прекратяване не е предвидено в ЗЗДН/:**

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	0

РС Тутракан	0
-------------	---

▪ **Поради неотстранени нередности по молбата:**

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	0
РС Тутракан	0

▪ **Изпратено по подсъдност на друг съд:**

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	0
РС Тутракан	0

▪ **Прекратени и изпратени на Районна прокуратура за наказателно преследване:**

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	0
РС Тутракан	0

▪ **По други причини /моля опишете/:**

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	2 бр., поради отхвърляне на молбата като неоснователна
РС Тутракан	0

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

➤ **Брой издадени Заповеди за незабавна защита:**

	2017
РС Дулово	7
РС Силистра	28
РС Тутракан	1

➤ **Брой издадени Заповеди за защита. Наложени мерки:**

	2017
РС Дулово	6
РС Силистра	20
РС Тутракан	1

• **По чл. 5, ал. 1, т. 1** – Задължаване на извършителя да се въздържа от извършване на домашно насилие:

	2017
РС Дулово	6
РС Силистра	20
РС Тутракан	1

Коментар: Тази мярка по закон не е ограничена със срок на действие. Възниква въпросът, след изтичане на периода на действие на заповедта /от 3 до 18 месеца/, дали спрямо извършителя има основание за търсене на наказателна отговорност по реда на чл. 296, а. 1 от НК, ако той не се въздържа от извършване на домашно насилие.

• **По чл. 5, ал. 1, т. 2** – отстраняване на извършителя от съвместно обитаваното жилище за срока, определен от съда:

	2017
РС Дулово	3
РС Силистра	6
РС Тутракан	1

• **По чл. 5, ал. 1, т. 3** – забрана на извършителя да приближава пострадалото лице, жилището, местоработата и местата за социални контакти и отдих на пострадалото лице при условия и срок, определени от съда:

	2017
РС Дулово	6
РС Силистра	20
РС Тутракан	1

• **По чл. 5, ал. 1, т. 4** – временно определяне местоживеенето на детето при пострадалия родител или при родителя, който не е извършил насилието, при условия и срок, определени от съда, ако това не противоречи на интересите на детето:

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	1
РС Тутракан	0

Коментар: ППЗЗДН, чл.4, ал.1 и 2 предвижда институциите да си взаимодействат и извършват съвместни действия при защита от домашно насилие. Това предполага, че Районните съдилища служебно трябва да изпращат информация в случаите на наложени мерки по чл. 5, ал. 1, т. 4 от ЗЗДН (временно определяне местоживеене на детето при пострадалия родител или при родителя, който не е извършил насилието).

Видно от подадената от Дирекциите „Социално подпомагане“ информация е, че такава не се поддържа, въпреки вмененият им ангажимент по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за защита от домашно насилие.

• **По чл. 5, ал. 1, т. 5** – задължаване на извършителя на насилието да посещава специализирани програми:

	2017
РС Дулово	4
РС Силистра	10

РС Тутракан	1
-------------	---

Коментар:

Лицата, включени в Специализирани програми по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН към Център за консултиране и превенция от домашно насилие, чиито мерки са постановени за изследвания период /2017 г./, са общо 10. Предоставените в центъра заповеди са общо 10 броя, 9 от които издадени от РС-Силистра и една от РС-Тутракан. В ЦКПДН не е получена информация за издадените заповеди за защита от РС-Дулово, поради което с лицата, задължени да посещават СП, не е работено.

В едно от делата по ЗЗДН на РС-Силистра е постановена мярка за включване в специализираната програма освен на извършителя и на пострадалото лице, предвид характеристиките му особености. Решението на съда е обжалвано пред Окръжен съд от пострадалото лице. В ЦКПДН не е постъпила информация за решението на въззивната инстанция, поради което с него не е работено в хипотезата на чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН.

• **По чл. 5, ал. 1, т. 6** – насочване на пострадалите лица към програми за възстановяване:

	2017
РС Дулово	2
РС Силистра	0
РС Тутракан	0

Коментар: За първи път през 2017г. се отчита постановяване на мярка за включване в програми за възстановяване, наложена с 2 от съдебните актове на РС-Дулово. Лицата, спрямо които тя е постановена, не са потърсили ЦКПДН. Служебно информация не е постъпила в Центъра и съответно тези лица не са включени в програми за възстановяване.

Районните съдилища в Силистра и Тутракан до момента не са постановявали такива мерки. ЗЗДН предвижда, че тази мярка се налага от съдилищата, но в резултат на проведени работни срещи бе установено, че различните съдии възприемат закона в тази му част по различен начин – според част от тях мерките се налагат само, ако изрично са поискани от молителя, а според други – могат да бъдат наложени служебно.

Не съществува законов механизъм, по който пострадалите лица да бъдат задължени да посещават дългосрочна програма за възстановяване. Предвид профила «жертва», този тип програма би била ефективна, само ако е задължителна. В случай, че законодателството бъде променено, ще е необходимо обучение на съдиите, относно спецификата на жертвите /важно е да се прави разлика между жертва и пострадало лице/, с оглед

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

ефективно прилагане на мярката /т.е. само в случаите, когато е целесъобразно/.

• **По чл. 5, ал. 2** - в какъв размер обикновено е наложената глоба? В колко от случаите е наложена глоба в максимален размер?

	2017
РС Дулово	200,00 лв.
РС Силистра	13 глоби в размер на 200,00 лв. 2 глоби в размер на 250,00 лв. 3 глоби в размер на 300,00 лв. 1 глоба в размер на 400,00 лв. 1 глоба в размер на 800,00 лв.
РС Тутракан	200,00 лв.

Коментар: Видно от отговорите е, че обикновено налаганата глоба е в размер към минималния.

➤ **В случай на налагане на мерки по чл.5, ал.1, т.5 и т.6 от ЗЗДН, съдът изпраща ли служебно решението и заповедта за защита до организацията/институцията, работеща по тези програми? Ако «да» – в какъв срок?**

	2017
РС Дулово	Не
РС Силистра	Да – след влизане на решението в сила
РС Тутракан	Да – след влизане на решението в сила

Коментар: Районните съдилища в Силистра и Тутракан служебно изпращат препис на решението, с което се налага мярка по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН до Център за консултиране и превенция от домашно насилие, на база подписани споразумения за сътрудничество. Съдебните решения се изпращат след влизането им в сила. Такава информация не постъпва от Районен съд Дулово. Необхванати от програмите за извършители остават и обжалваните и потвърдени решения от Окръжен съд – Силистра.

➤ **Брой образувани производства по молба на Д»СП“:**

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

Коментар: Районните съдилища в област Силистра не са образували производства по молба на Дирекциите «Социално подпомагане».

➤ **Брой образувани производства на основание чл. 8, т. 2 и 3 от ЗЗДН:**

	2017
РС Дулово	1
РС Силистра	0
РС Тутракан	3

Коментар: В районните съдилища Тутракан и Дулово през изследвания период са инициирани производства от правно легитимирани лица по чл. 8, т. 2 /брат, сестра или лице, което е в родство по права линия с пострадалото лице/ и т. 3. /настойника или попечителя на пострадалото лице/ от ЗЗДН.

Прави впечатление броя на образуваните производства в РС – Тутракан през 2017г. на това основание – 3 дела, две от които са прекратени поради оттегляне на иска от ищеца. Не става ясна причината за оттеглянето на двата иска и дали те са оттеглени от лицето, правно легитимирано по чл. 8, т. 2 или от пострадалото лице, което съдът конституира като ищец.

➤ **Брой образувани производства по молба на непълнолетни лица, правно легитимирани по чл. 8, т. 1 от ЗЗДН:**

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	1 дело с две непълнолетни лица
РС Тутракан	0

Коментар: Районните съдилища на територията на регион Силистра при издаването на заповедите за защита, независимо, по чия молба са образувани, винаги постановяват мярка по чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗЗДН /задължаване на извършителя да се въздържа от извършване на домашно насилие/. Съгласно чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за защита от домашно насилие, Дирекциите "Социално подпомагане" следят за изпълнението на заповедта за защита, когато с нея са наложени мерки по чл. 5, ал. 1, т. 4 и 6 от закона, в защита на непълнолетни, поставени под запрещение и на лица с увреждания.

Видно от посочената информация от РС–Силистра, през 2017г. е иницирано производство по молба на непълнолетни лица. Информацията подадена от Дирекциите „Социално подпомагане”, налага извода, че ДСП – Силистра не поддържат информация за издадените в полза на непълнолетни лица Заповеди за защита, като от зададените в анкетата въпроси не става ясно дали Районният съд е подал информация към съответната дирекция.

➤ **Брой обжалвани пред втора инстанция:**

	2017
РС Дулово	3
РС Силистра	4, от които по 3 от делата решението е потвърдено, а при едно от делата решението е изменено с налагане на допълнителна мярка по чл. 5, ал. 1, т. 6 от ЗЗДН /включване на пострадалото лице в програми за възстановяване/
РС Тутракан	0

Коментар: Прави впечатление, че през 2017г. от общо 4 обжалвани решения на РС - Силистра, 4 са потвърдени, като едно от тях е изменено в насока налагане на допълнителна мярка по ЗЗДН – включване в програма за възстановяване на пострадалото лице. Информация за това решение не е постъпила в Център за консултиране и превенция от домашно насилие, поради което с лицето не е работено по програма за възстановяване.

➤ **Брой образувани наказателни производства по чл.296, ал. 1, от НК:**

	2017
РС Дулово	2
РС Силистра	0
РС Тутракан	0

➤ **Брой откази за образуване на наказателни производства по чл.296, ал. 1, от НК:**

	2017
РС Дулово	0
РС Силистра	0
РС Тутракан	0

➤ **Опишете срещаните трудности при прилагане на ЗЗДН и чл. 296, ал. 1 от НК. Моля, дайте препоръки за тяхното преодоляване.**

Коментар: Районните съдилища на територията на регион Силистра не подават информация за срещани трудности по приложението на чл. 296, ал. 1 от НК.

Изводи:

Почти по всички заведени дела по ЗЗДН са издадени заповеди за защита или незабавна защита. Видно от подадените данни на РС-Силистра, по 28 от образуваните дела са издадени 28 заповеди за незабавна защита. От този факт би могъл да се изведе изводът за възприемане спешността при подкрепа на пострадалите, заложен в на законодателната рамка, от страна на съдиите, работещи по този вид дела.

За първи път през изследвания период се наблюдава разширяване приложението на ЗЗДН на територията на регион Силистра, в насока осъзнаване от страна на съдиите необходимостта от приложението на чл.5, ал. 1, т. 6 – включване в програми за възстановяване на пострадалите лица.

Необходимо е оптимизиране на координацията между съдилищата /районни и окръжен/ и организациите/институциите, имащи пряк ангажимент по ЗЗДН и ППЗЗДН.

Препоръки:

В едноседмичен срок от влизане на решението за защита на жертвите, Районен съд- Дулово и Окръжен съд-Силистра могат по споразумение, да изпращат служебно препис от него и заповедта в Център за консултиране и превенция от домашно насиле, когато е наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 5 и 6 от ЗЗДН.

В случаи на образуване на производства по молба на непълнолетни лица, правно легитимирани по чл. 8, т.1 от ЗЗДН, съдилищата да сезират териториалните Д»СП».

В едноседмичен срок от влизане на решението за защита на жертвите, Районните съдилища могат по споразумение, да изпращат служебно препис от него и заповедта в Дирекция «Социално подпомагане», когато е наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 4 и 6 от ЗЗДН.

Г) РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ

Забележка: Получената информация е от Районна прокуратура – Силистра. Районните прокуратури Тутракан и Дулово не са предоставили исканата за целите на мониторинга попълнена анкетна карта.

1. Постъпва ли в Районна прокуратура информация за издадените заповеди за защита и заповеди за незабавна защита от Районния съд? Ако „да“ – колко са регистрираните случаи за изследвания период?

Коментар: В Районна прокуратура Силистра не постъпва служебно информация за издадените заповеди за защита и заповеди за незабавна защита от Районен съд.

2. Кой ви сезира за неизпълнението на заповед за защита по ЗЗДН? Моля, опишете:

Коментар: Най-често РП – Силистра е сезирана от пострадалите лица, които лично или чрез свои близки подават сигнали. В по-редки случаи такава информация се подава от ДСП и ОЗД. РП непрекъснато контактува и участва в работни срещи по особени случаи с дирекцията и отдела за закрила на детето.

2. Брой случаи на неизпълнение на заповед за защита, издадена по отношение на дете:

До влизане в сила на Указание за организацията на работа на Прокуратурата на Република България по преписки и досъдебни производства, образувани по съобщения за осъществено домашно насилие, за закана за убийство и за нарушена заповед за защита от домашно насилие, от 30.04.2018 г., в Районна прокуратура–Силистра не е воден регистър на случаите на неизпълнение на заповеди за защита /ЗЗ/. Поради това, не може да бъде посочен точен брой случаи за изследвания период /2017г./на неизпълнение на ЗЗ, издадени не само по отношение на деца, а изобщо.

3. Изисквате ли социален доклад от „Отдела за закрила на детето“ в случаите на неизпълнение на заповед за защита, издадена по отношение на дете?

Районна прокуратура–Силистра изисква във всички случаи на неизпълнение на ЗЗ, издадена по отношение на дете, към материалите по преписката да се прилага социален доклад.

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

4. Имате ли случаи на прилагане на чл.296, ал.1 от НК, в частта на отговорността за неизпълнение на заповед за защита по ЗЗДН? Моля, опишете:

За периода 01.01.2017 – 31.12.2017г. в РП – Силистра са образувани 5 бр. преписки за извършени деяния по смисъла на чл. 296, ал. 1. Всички са образувани срещу мъже.

• Брой обвинителни актове, внесени в съда. По колко от тях е издадена осъдителна присъда? Колко и какви наказания са наложени на извършителите?

По образуваните досъдебни производства през изследвания период от Районна прокуратура–Силистра, само едно е внесено в съда, с предложение за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание на основание чл. 78а от НК.

За сравнение:

✚ През 2015г. от общо 11 бр. досъдебни производства, 6 са внесени с Обвинителни актове в съда, едно е внесено със споразумение, едно - с предложение за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание на основание чл. 78а от НК, а 3 са прекратени;

✚ През 2016г. от общо 2 броя обвинителни актове, 2 са внесени в съда, с предложение за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание на основание чл. 78а от НК.

• Брой прекратени досъдебни производства и основания за отказ от образуване на наказателни производства:

От общо 5 бр. образувани досъдебни производства през 2017г., 3 са прекратени, а едно е спряно. Няма данни за основанията за прекратяване/спиране на производствата.

5. Запознати ли са районните прокурори с Указание за организацията на работа на Прокуратурата на Република България по преписки и досъдебни производства, образувани по съобщения за осъществено домашно насилие, за закана за убийство и за нарушена заповед за защита от домашно насилие, утвърдено със Заповед № РД – 02 – 09/30.04.-2018 г. на главния прокурор?

Всички прокурори в Района прокуратура–Силистра /3 на брой/ са запознати с Указанията. Проведена е работна среща между РП и РУ на МВР – Силистра, във връзка с тяхното приложение. Набелязани са спешни мерки за изпълнение разпорежданията на прокурорите по възложени проверки в най-кратки срокове /в рамките на 5 – 10 дни/.

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

6. Провеждано ли е обучение на прокурорите по прилагане на чл.296, ал.1 от НК в частта на отговорността за неизпълнение на заповед за защита по ЗЗДН? Имате ли необходимост от обучение по ЗЗДН и ППЗЗДН, с оглед спецификата на явлението домашно насилие?

Подадената информация от РП–Силистра, сочи достатъчно натрупан професионален опит от страна на районните прокурори, във връзка с разследването на досъдебни производства, образувани по чл. 296, ал. 1 от Наказателния кодекс.

Коментар: Наличието на професионален опит при приложение на чл. 296, ал. 1 от НК налага извода, че не е необходимо специално обучение на прокурорите. Високата им ангажираност също представлява пречка за включването им в организирани обучения.

7. Оказвано ли е съдействие на жертви на ДН за насочване към програми за възстановяване?

Коментар: РП–Силистра не посочва нарочен отговор на този въпрос. Може да се приеме, че становището на прокуратурата през изследвания период кореспондира с посоченото през 2016г., а именно - при подкрепа на пострадали от домашно насилие се предприемат действия по компетентност, в случаите на сезиране за нарушаване на заповеди за защита от домашно насилие и други правонарушения.

8. Какво е Вашето становище за необходимост от засилване на закрилата от домашно насилие? Моля, опишете:

Коментар: Района прокуратура–Силистра не дава становище, относно необходимостта от защита в рамките на изследвания период. При изготвянето на предходни мониторингови доклади обаче, коментарът на прокуратурите сочи, че в наказателното законодателство се съдържат достатъчно състави, които обхващат и случаи на домашно насилие, като следва в чл. 296 от НК да се предвидят по-тежко наказуеми състави в случаите, когато има нарушение на заповед за защита, издадена в полза на дете и при повторност.

През 2016г. Районна прокуратура–Силистра е изказала становище за необходимост от по-широки обсъждания в различни възрастови групи сред населението (т.е. превенция).

9. Опишете срещаните трудности при прилагане на чл. 296, ал. 1 от НК, ЗЗДН и ППЗЗДН. Моля, дайте препоръки за тяхното преодоляване:

Района прокуратура–Силистра споделя за трудности при събирането на доказателства по обвинения на основание чл. 296, ал. 1 от НК. Най–

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

често те са свързани с липсата на свидетели при неспазване на съдебните актове. По наблюдения от РП извършителите обикновено са изключително комбинативни, бързо се ориентират в създалата се ситуация, издебват жертвите на безлюдни места, където няма монтирани камери за видеонаблюдения, оспорват твърденията на пострадалите за приближаване на определено разстояние, нерядко правят възражения за некоректно оформяне на съдебните заповеди /напр. при забрана за доближаване на по-малко от 150 м. как се изчислява разстоянието – до входа на жилищния блок или до съответния етаж, където се намира жилището на пострадалото лице?/.

Коментар: Въпреки спешността и бързината при приложение на ЗЗДН, изпълнението на Заповедите за защита не е достатъчно обезпечено, предвид трудностите при доказване по реда на НПК. Може да се приеме, че това е основната причина за прекратяване на голяма част от образуваните досъдебни производства по чл. 296, ал. 1 от НК.

Изводи:

За изследвания период е валидно, че изпълнението на мерките за защита са възложени на Районните полицейски управления, Дирекциите «Социално подпомагане» и организации, работещи по специализирани програми с извършители и пострадали. Компетентността на Районна прокуратура се активира след сезиране в случаи на неизпълнение на съдебна Заповед. Прокуратурите не получават служебно информация от съдилищата, относно издадените заповеди по реда на ЗЗДН. Не поддържат и регистри, относно неизпълнение на наложените мерки. Няма създадена единна система, която да позволява проследяване изпълнението на всяка една заповед за защита.

Видно от отговорите на анкетата е, че въпреки спешността и бързината при приложение на ЗЗДН, изпълнението на Заповедите за защита не е достатъчно обезпечено, предвид трудностите при доказване по реда на НПК. Може да се приеме, че това е основна причина за прекратяване на голяма част от образуваните досъдебни производства по чл. 296, ал. 1 от НК.

Препоръки:

За бързо и оптимално проследяване изпълнението на Заповедите за защита е препоръчително създаването на **единна национална система**, която да се ползва от съдилища, прокуратури и МВР в качеството им на представители на съдебната и изпълнителната власт. В тази система да се вписва информация за всички издадени съдебни заповеди за защита, техния период на действие, наложени мерки, всяко нарушение на издадения съдебен акт и др. по целесъобразност.

При прилагане на чл. 296, ал. 1 от НК да се взема предвид съдебното минало на извършителя и диагностицирани рискови заболявания /алкохолизъм, шизофрения, наркотична зависимост и др./, с оглед установяване на неговата личност и преценка на риска.

Д) ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ/Справката касае РУ Силистра и Дулово/

1. **Брой регистрирани случаи на домашно насилие /въпросът касае случаите, в които е потърсена защита от РУП, във връзка с т.нар. «битов скандал» и включва не само случаите, в които е издадена заповед за защита от съда/**

	2017
РУ Силистра	117 случая на семейни скандали. В 114 от тях са образувани полицейски преписки
РУ Дулово	38 случая

2. **Предприети мерки по чл. 65 от ЗМВР, в случай на домашно насилие /ДН/**

	2017
РУ Силистра	185 протокола по чл. 65 от ЗМВР или за спазване на мерки за защита, наложени от съда
РУ Дулово	45 протокола за полицейско предупреждение

3. **Брой лица задържани на основание чл.72 от ЗМВР, във връзка с чл.21, ал.3 от Закона за защита от домашно насилие /ЗЗДН/**

	2017
РУ Силистра	4 лица
РУ Дулово	2 лица

4. **В колко от регистрираните случаи има данни за пряка и непосредствена опасност за живота?**

	2017
РУ Силистра	2 случая
РУ Дулово	0

5. **В колко от регистрираните случаи е наложена полицейска закрила на деца, жертви на ДН?**

	2017
РУ Силистра	0

РУ Дулово	0
-----------	---

6. **На колко лица, обект на домашно насилие, е оказано съдействие за издаване на ограничителни заповеди, чрез:**

	РУ Силистра	РУ Дулово
насочване към съда	0	9
насочване към услуги /ДСП, НПО и др./	Не се води точна статистика, но при всички случаи пострадалите се насочват към ЖС «Е.Каравелова» - Силистра	1

7. **В колко случая е възложено изпълнение и контрол на заповеди по ЗЗДН на полицията:**

	РУ Силистра	РУ Дулово
Заповеди за незабавна защита	18	7
Заповеди за защита	18	7

8. **В колко от случаите на издадени заповеди за защита е наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 2 от ЗЗДН /отстраняване на извършителя от съвместно обитаваното жилище/? В колко от тези случаи се е наложило прилагането на чл. 8 от Правилника за прилагане на ЗЗДН /принудително отстраняване на насилника от дома/?**

	2017
РУ Силистра	10
РУ Дулово	12

Не се е налагало прилагането на чл. 8 от ППЗЗДН

9. **Брой регистрирани случаи на нарушаване на заповед за защита**

	2017
РУ Силистра	4

РУ Дулово	3
-----------	---

10. Брой образувани полицейски производства за нарушаване на заповед за защита, от които:

	РУ Силистра	РУ Дулово
приключили с полицейска преписка	0	3
образувани наказателни производства по чл. 296, ал. 1 от Наказателния кодекс	4	1

В РУ – Силистра са образувани 4 наказателни производства, като в 3 от тях са нарушени мерките за защита, спрямо пострадалото лице, а в 1 е нарушена мярката по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН /включване в специализирана програма/.

11. При подпомагането на жертви на домашно насилие сътрудничите ли си с други организации и институции? Ако «да» – кои са те?

И двете Районни управления сочат, че основно си сътрудничат с Женско сдружение «Екатерина Каравелова», но в пряката работа поддържат координация и с други институции – Районни прокуратури, Дирекции «Социално подпомагане», адвокати и др. при необходимост.

12. В колко от регистрираните случаи на домашно насилие сте насочили лица, обект на насилие към програми за възстановяване в съответствие с чл. 5, ал. 1, т. 6 от ЗЗДН

Не се води точна статистика по този показател. Няма данни колко от насочените лица са се възползвали от програмите на Центъра.

13. Запознати ли са районните полицейски инспектори с Указание за организацията на работа на Прокуратурата на Република България по преписки и досъдебни производства, образувани по съобщения за осъществено домашно насилие, за закана за убийство и за нарушена заповед за защита от домашно насилие, утвърдено със Заповед № РД – 02 – 09/30.04.-2018 г. на Главния прокурор?

Полицейските инспектори са запознати с указанието. Видно от отговора на Районна прокуратура – Силистра е проведена е работна среща между РП и РУ на МВР–Силистра, във връзка с тяхното приложение. Набелязани са спешни мерки за изпълнение разпореденията на

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

прокурорите по възложени проверки в най-кратки срокове /в рамките на 5 – 10 дни/.

14. Необходимо ли е провеждане на обучения и/или срещи по темата «домашно насилие» с полицейските инспектори? Ако «да» – по кои теми и под каква форма /напр. работни срещи при необходимост; периодични обучения по прилагане на ЗЗДН; обмяна на опит и др./?

	2017
РУ Силистра	Необходимо е провеждането на регулярни работни срещи
РУ Дулово	Не е необходимо

15. Споделете срещаните трудности при подпомагане на жертви на домашно насилие и направете препоръка за тяхното преодоляване /напр. законодателни промени, координирано сътрудничество с институции/организации по конкретни случаи и т.н./.

Няма данни

Изводи:

Районните управления «Полиция» са важно звено, в подкрепа на жертвите на насилие. Провеждането на работни срещи между институциите и НПО, занимаващи се с проблемите на домашното насилие, за координиране на съвместни дейности, оптимизира адекватното подпомагане на жертвите.

Препоръки:

С цел оптимизиране на сътрудничеството в подкрепа на лица, обект на насилие, да се провеждат периодични работни срещи с представители на РУ, Д»СП», ЦКПДН и други при необходимост, по повод изпълнението на заповедите за защита и подпомагане на жертвите.

Е) АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ

1. Води ли се в АК регистър на назначените служебни защитници по дела по Закона за защита от домашно насилие /ЗЗДН/? Ако «да» – какъв е броят на регистрираните случаи за изследвания период?

Адвокатска колегия–Силистра не води отделен регистър на назначените служебни защитници по дела по ЗЗДН, тъй като няма такива изисквания, визуализирани в нормативен акт. Води се общ дневник за назначените служебни защитници по всички дела.

2. Провеждано ли е обучение/среща на адвокатите от АК – Силистра по приложението на Закона за защита от домашно насилие

Провеждани са периодични срещи с адвокати от АК – Силистра по приложение на ЗЗДН през 2017 г.

3. АК има ли информация за организации/институции, работещи по програмите предвидени в чл. 5, ал. 1, т. 5 и 6? Ако «да» – предоставени ли са тези програми в колегията?

АК – Силистра няма пряко участие по програмите предвидени в чл. 5, ал. 1, т. 5 и 6 от ЗЗДН. Има информация, че по предвидените програми работи Център за консултиране и превенция от домашно насилие. Самите програми са предоставени в колегията.

4. Какви промени в законодателството срещу домашното насилие бихте препоръчали?

Считаме, че има следните проблеми при приложение на ЗЗДН:

✚ Във връзка с приложението на чл. 17, т.2 от ЗЗДН /Обжалването не спира изпълнението на заповедта», когато е разпоредена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 5 - включване на извършителите в специализирана програма/, се получава предварително изпълнение на мярка, която би следвало да се приложи след влизане на съдебното решение в сила.

✚ Налаганите парични санкции не действат възпитателно на извършителите и в действителност са в ущърб на семейния бюджет.

В този смисъл да се промени законодателната уредба по подходящ начин, за да не се налага предварително изпълнение на чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН и да се премахне паричната санкция за извършителите, тъй като тя няма възпитателен ефект върху тях.

5. Необходимо ли е провеждане на обучения и/или срещи по темата домашно насилие с адвокати от Адвокатска колегия – Силистра? Ако «да» – по кои теми и под каква форма /напр. работни срещи при необходимост; периодични обучения по прилагане на ЗЗДН; обмяна на опит и др./?

Не е необходимо специално обучение по темата за домашното насилие, но е препоръчително да се провеждат работни срещи при необходимост и обмяна на опит.

Обобщени изводи от въпросник към адвокати, членове на Адвокатска колегия - Силистра:

- Необходимост от подобряване на контрола върху изпълнение на Заповедите за защита и взаимодействието между отделните държавни органи в тази насока;

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

- Съществува подценяване на проблема «домашно насилие» сред голяма част от представителите на адвокатската професия и явна незаинтересованост от казуси, свързани с прилагането на ЗЗДН;
- Съществува необходимост от провеждане на обучения и/или срещи по темата «домашно насилие» по повод международните актове, насочени към подкрепа на пострадали от насилие, практиката на международните съдилища и институции, обмяната на опит и срещи по определени казуси.

Ж) БОЛНИЧНИ ЗАВЕДЕНИЯ

1. МБАЛ – Силистра

През 2017г. не е изискана информация от МБАЛ–Силистра, тъй като в болничното заведение са разписани правила за действие при случаи на домашно насилие. Издадени са 2 заповеди (№ 222/05.07.2013г. и № 246/25.07.2015г.), касаещи процедурите при оказване на помощ и регистрация на лица, жертва на насилие. Заповедите са сведени до знанието на всички началници на отделения в МБАЛ–Силистра. Описания са задълженията на всеки лекар при попълване на документ с констатирани увреждания или следи от насилие при пострадалото лице.

Специалистите от МБАЛ–Силистра са запознати с предоставяните услуги в община Силистра и насочват пострадалите към съответните институции. Има ангажираност от страна на ръководството на МБАЛ–Силистра за прилагане на ЗЗДН и подкрепа на жертви на домашно насилие. Установено е сътрудничество между здравното заведение, заинтересованите институции и организации.

3. Асоциация на общопрактикуващите лекари:

За четвърта поредна година Асоциацията на общопрактикуващите лекари не предоставя информация по повод провеждания мониторинг. От това обстоятелство може да се приеме извода, че липсва заинтересованост от страна на тази професионална група, която има законов ангажимент по приложение на чл. 4, ал. 3 от Закона за защита от домашно насилие /По искане на пострадалото лице всеки лекар е длъжен да издаде документ, в който писмено да удостовери констатираните от него увреждания или следи от насилие/.

З) ЖЕНСКО СДРУЖЕНИЕ «ЕКАТЕРИНА КАРАВЕЛОВА» - ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ

1. Води ли се в Център за консултиране и превенция от домашно насилие регистър на лицата, включени в програми, както следва:

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

- по чл. 5, ал. 1, т. 6 от ЗЗДН /лица, обект на насилие/ - да

- по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН /лица, извършители на насилие/ - да

2. Брой регистрирани за изследвания период:

- **лица обект на насилие** – 41 бр. новорегистрирани случая. За изследвания период в ЦКПДН е работено по още 1 случай, регистриран през 2016г., като услугата е продължила и през 2017г.

- **лица, извършители на насилие** – 10 бр. новорегистрирани случая. През 2017г. е работено с още 5 лица, услугата спрямо които е стартирала през 2016г.

3. Брой изготвени молби до съда за пострадалите лица, вписани в регистъра по т. 1 – 18 бр.

4. Брой издадени съдебни актове по т. 3 от настоящата анкета, от които:

- **заповеди за незабавна защита** – 9 бр.

- **заповеди за защита** – 11 бр.

- **други** - при четири от делата пострадалите са оттеглили молбите си. По едно от тях е направен отказ от издаване на Заповед за защита, а по едно не е постъпила обратна информация в ЦКПДН.

Забележка: Тъй като работата с жертви на домашно насилие е на доброволен принцип и няма задължителен характер, в ЦКПДН не постъпва пълна информация за развитието по всички случаи, поради което отговорите са непълни.

5. Брой лица, потърсили услугите на центъра, след насочване от:

- **Полиция** – 32 лица

- **Д»СП»** – 0

- **други** - 1 лице, насочено от националната линия 11800; 3 насочени от познати и 6 лица самозаявили се.

6. При подпомагането на жертви на домашно насилие сътрудничите ли си с други организации и институции? Ако «да» – кои са те? – Районни управления «Полиция», Районна прокуратура, Районен съд и др. при необходимост.

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

От 15 лица, извършители на домашно насилие, регистрирани за работа по специализирани програми през 2017г., 15 са насочени със съдебна заповед, 5 от които са издадени през 2016г., но работата по специализирана програма с лицата е продължила и през 2017г.

За неизпълнение на наложена мярка по чл. 5, ал. 1, т. 5 е сезирана Районна прокуратура за 3 от регистрираните случаи. В следствие, едно от лицата се е явило за работа по програмата, а останалите две лица не са се явили.

7. Как получавате информация за наложените мерки по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН /включване на извършители в специализирани програми/? Ако «да» – в какъв срок?

- **чрез съда** – Районните съдилища в Силистра и Тутракан изпращат служебно препис на издаденото решение и Заповед за защита, с която е постановена мярката. Практиката, относно изпращане на решенията, е различна. В някои случаи решението се изпраща след влизането му в сила, а в други веднага след издаването му от съда /т.е. преди влизане на решението в сила/.

- **друго** – Чрез лицата, обект на насилие, поискали от съда налагането на мярката – в Центъра се полагат усилия за проследяване на всеки един от случаите. В по-голяма част от тях лицата, обект на насилие, подават обратна информация за резултатите, постигнати със съдебното решение. В по-голямата част от тези случаи информацията достига до Центъра в рамките до 2 седмици /клиентите ни информират включително, когато има обжалване/.

Коментар: Всички извършители на домашно насилие, включени в специализираните програми на Центъра за 2017г., са насочени от съда.

8. Необходимо ли е провеждане на обучения и/или срещи по темата «домашно насилие» със специалистите, работещи в Център за консултиране и превенция на домашно насилие? Ако «да» – по кои теми и под каква форма /напр. работни срещи при необходимост; периодични обучения по прилагане на ЗЗДН; обмяна на опит и др./?

Съществува необходимост от периодични работни срещи по конкретни казуси и обмяна на опит. Не са необходими нарочни обучения за работа по случаи на домашно насилие и прилагане на ЗЗДН.

9. Съществува ли необходимост от провеждането на супервизии за екипа, пряко работещ с жертви на домашно насилие. Ако «да» – през какъв период от време?

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

Съществува висок риск за специалистите в ЦКПДН от професионално прегаряне, предвид спецификата на работа. Поради това е необходимо провеждането на супервизии поне веднъж на 6 месеца.

10. Споделете срещани трудности при подпомагане на жертви на домашно насилие и направете препоръка за тяхното преодоляване /напр. законодателни промени, координирано сътрудничество с институции/организации по конкретни случаи и т.н./.

През 2016г. в ЦКПДН за включване в специализирана програма се яви лицето М.М. Същото заяви, че спрямо него е издадена съдебна заповед, като една от наложените му мерки е по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН. М.М. не предостави цитираната от него Заповед за защита. Същата не бе получена в Центъра и от съда. С лицето бяха проведени 2 срещи - първоначално интервю и юридическа консултация за информиране, относно правните последици при неспазване на наложени мерки. Въпреки изготвен график на посещенията, М.М. преустанови посещенията си. Поради липсата на правно основание /неналичието в ЦКПДН на съдебна заповед/ за сезиране на Района прокуратура, относно неизпълнение на наложена мярка, работата с лицето бе прекратена.

През 2017г. в ЦКПДН бе получено писмо от РС с искане за информация, относно изпълнение на наложената през 2016г. мярка- чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН. Спрямо лицето бе образувано ново производство по ЗЗДН и същото отново бе задължено да посещава специализирани програми. Заповедта за защита бе предоставена в ЦКПДН и М.М. бе включен в програмата, която е дългосрочна и предвижда провеждането на 24 консултативни сесии. Лицето посети общо 6 консултативни сесии и преустанови посещенията си. В началото на м. ноември 2017г. бе сезирана Района прокуратура за неизпълнение на мярката. Последваща информация по случая не е предоставена в Центъра.

Описаният случай сочи проблеми в следните насоки:

- неизпълнението на наложената мярка през 2016г. е довело до последващо насилие над пострадалото лице от страна на извършителя М.М. Същият не е осъзнал сериозността на своето поведение и съответно не го е коригирал, като е продължил да осъществява тормоз, спрямо пострадалото лице.

- неуведомяването на ЦКПДН за наложената мярка през 2016г. от страна на РС е довело до невъзможност от страна на Центъра да предприеме действия и да сезира по компетентност съответната институция.

- поради неизпълнение на наложената мярка през 2017г. от страна на извършителя, съществува отново риск същият да реализира нов акт на насилие.

- в този случай приложението на ЗЗДН се оказва неефективно. Извършителят не приема сериозно наложените му временни ограничения и съответно не уважава съдебния акт.

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

- въпреки визираното в чл. 296, ал. 1 от НК, няма данни М.М. да е понесъл санкция. В този случай са нарушени и двете функции на закона - наказателна и превантивна.

Извод: Необходимо е да се подобри координацията между институциите по повод изпълнение на наложените мерки за защита.

ОБЩИ ИЗВОДИ:

Всички интервюирани институции/организации отчитат, че не е необходимо провеждането на нарочни обучения по темата «Домашно насилие». В същото време се регистрира необходимост от провеждане на работни срещи по конкретни казуси и във връзка с промени в законодателството.

Рисковите професии, пряко работещи с жертви /ДСП, НПО,/ заявяват необходимост от провеждането на супервизии за служителите си.

Липсва координация между Районен съд-Дулово и ЦКПДН при прилагане на мерките по чл.5, ал.1, т.5 /включване на извършителите в специализирани програми/.

По повод на дела по ЗЗДН, обжалвани пред Окръжен съд – Силистра, не се получава информация в ЦКПДН в случаите, когато има наложена мярка по чл. 5, ал 1, т. 5 от закона.

Дирекциите «Социално подпомагане» на територията на регион Силистра не използват своите правомощия по чл. 8, т. 4 от ЗЗДН.

ОБЩИ ПРЕПОРЪКИ:

1. С цел подобряване на координацията и повишаване ефективността при подкрепа на пострадали от домашно насилие е необходимо да бъде създадена **единна национална система**, в която да се регистрират издадените съдебни заповеди за защита по смисъла на ЗЗДН, наложените мерки, неизпълнението им и други по целесъобразност.

2. При постановяване на мярка за закрила по чл. 5, ал. 1, т. 5 от ЗЗДН Районните и Окръжен съд–Силистра в 7-дневен срок след влизането на решението в сила служебно да изпращат съдебното решение в Център за консултиране и превенция от домашно насилие, с цел навременно включване на извършителя в Специализирана програма.

3. Дирекциите «Социално подпомагане» могат да постигнат навременно и адекватно подпомагане на лица, жертви на домашно насилие, използвайки правомощията си по чл. 8, т. 4 от ЗЗДН, в случаите когато пострадалите са лица до 14 години, лица поставени под запрещение или лица с увреждане.

4. Д»СП» на територията на регион Силистра следва да прилагат чл. 9. от ППЗЗДН, който вменява задължението за тях да проследяват изпълнението на заповедта за защита, когато с нея са наложени мерки по чл. 5, ал. 1, т. 4 и 6 от закона, а именно:

ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ - 6

- да поддържа информация за лицата, на които са наложени мерките по чл. 5, ал. 1, т. 4 и 6 от закона (създаване на специален регистър);
- да извършва периодични проверки за изпълнението на наложените мерки и на всеки сигнал за неизпълнение на мерките (т.е. в ДСП е необходимо да постъпва информация за наложените мерки);
- да уведомява настойниците и попечителите в случаите, когато в програмите са включени непълнолетни, поставени под запрещение или лица с увреждания;
- да изисква периодична информация от юридическото лице, което изпълнява програма за възстановяване на пострадалите лица.

5. Провеждане на регулярни срещи с представители от различни институции и НПО за решаване, наблюдение и намаляване на риска от повторен акт на насилie по конкретни случаи за успешното прилагане на чл. 4, ал. 1 и 2 ППЗЗДН.

6. Провеждане на работни срещи и семинари при необходимост с експерти, с цел повишаване на чувствителността по проблема, запознаване с добри национални и международни практики и последни тенденции в законодателството на национално, регионално и международно ниво.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОМЕНИ:

1. Създаване на една национална система, в която да се регистрират издадените съдебни заповеди за защита по смисъла на ЗЗДН, наложените мерки, неизпълнението им и други по целесъобразност.
2. Разработване на методически указания /процедура/ за Районните и Окръжни съдилища, с цел уеднаквяване практиката в страната и оптимизиране приложението на ЗЗДН.
3. Регламентиране и обезпечаване дейността на консултативните центрове, работещи по програми в съответствие с чл. 5, ал.1, т. 5 и 6 от Закона за защита от домашно насилie

Настоящият доклад е изготвен по Проект «Устойчиво развитие на Център за консултиране и превенция от домашно насилie Силистра», финансиран от Държавния бюджет, чрез Министерството на правосъдието, по Договор за безвъзмездно финансиране № 93-00-163/ 16.05.2018 г., между ЖС «Екатерина Каравелова» и Министерство на правосъдието на Република България

10.07.2018 г.
гр. Силистра